

DECYZJA KOMISJI

z dnia 10 lipca 2007 r.

w sprawie pomocy państwa C 19/06 (ex NN 29/06) przyznanej przez Słowenię na rzecz Javor Pivka Lesna Industrija d.d.*(notyfikowana jako dokument nr C(2007) 3227)***(Jedynie tekst w języku słoweńskim jest autentyczny)****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

(2008/91/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2, akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag⁽¹⁾ zgodnie z przywołanymi artykułami,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. PROCEDURA

(1) W dniu 1 grudnia 2004 r. Komisja otrzymała skargę dotyczącą domniemanej pomocy na rzecz słoweńskiej spółki przetwórstwa drewna, Javor Pivka Lesna Industrija d.d. (zwanej dalej „Javor Pivka”).

(2) Skarga dotyczyła środków finansowych przekazanych na rzecz Javor Pivka w dniu 27 maja 2004 r. decyzją rządu słoweńskiego, podjętą na podstawie art. 21 słoweńskiej Ustawy o pomocy na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw przeżywających trudności. Następnie okazało się, że środek ten nie został zgłoszony Komisji, ponieważ został zatwierdzony przez słoweńską Komisję ds. Monitorowania Pomocy Państwa w dniu 23 kwietnia 2004 r., tj. przed przystąpieniem Słowenii do UE. W związku z tym, że właściwym kryterium określania czasu udzielenia pomocy jest prawnie wiążący akt, na podstawie którego właściwe władze krajowe przyznają pomoc państwa, Komisja uznała, że przedmiotowy środek stanowi nową pomoc, którą wobec tego należało zgłosić na mocy art. 88 i która powinna być poddana ocenie na mocy art. 87 Traktatu WE⁽²⁾.

(3) Pismem z dnia 16 maja 2006 r. Komisja poinformowała Słowenię o podjęciu decyzji w sprawie wszczęcia postępowania przewidzianego w art. 88 ust. 2 Traktatu WE w odniesieniu do tej pomocy.

(4) Decyzja Komisji o wszczęciu postępowania została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*⁽³⁾. Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawienia uwag dotyczących pomocy.

(5) Komisja nie otrzymała żadnych uwag od zainteresowanych stron.

(6) Słowenia przedstawiła uwagi w piśmie z dnia 17 lipca 2006 r. Pismem z dnia 23 lutego 2007 r. (nr ref. D/50797) Komisja zażądała dodatkowych informacji, które zostały przekazane w dniu 23 kwietnia 2007 r. Ponadto w dniu 28 czerwca 2006 r. odbyło się spotkanie służb Komisji ze słoweńskimi władzami.

II. SZCZEGÓŁOWY OPIS POMOCY**1. Beneficjent**

(7) Javor Pivka wytwarza półprodukty z drewna i meble. Spółka ma siedzibę w rejonie Pivka położonym w obszarze objętym pomocą w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit. a) Traktatu WE. W 2003 r. zatrudniała około 800 pracowników. Spółka jest jedynym właścicielem czterech spółek zależnych.

(8) Spółka jest własnością około 1 264 akcjonariuszy: dziwięciu funduszy inwestycyjnych lub innych osób prawnych posiadających 60 % akcji, pozostałe 40 % jest rozdzielone między 1 255 akcjonariuszy, z których żaden nie ma więcej niż 1 % akcji⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Dz.U. C 194 z 18.8.2006, str. 26.

⁽²⁾ Szczegółowy opis postępowania podano w decyzji o wszczęciu postępowania (patrz: przypis 1) i ma on również zastosowanie do celów niniejszej decyzji.

⁽³⁾ Patrz: przypis 1.

⁽⁴⁾ Dane na dzień 30 stycznia 2004 r.

- (9) W latach poprzedzających udzielenie pomocy Javor Pivka przeżywała trudności finansowe. Najważniejsze wskaźniki finansowe i operacyjne zawiera poniższa tabela:

Tabela 1

Wskaźniki finansowe dla Javor Pivka

Wskaźnik (w tys. SIT) (*)	2000	2001	2002	2003
Przychody ze sprzedaży, netto	8 114 374	7 884 954	8 174 323	8 124 711
Zapasy wyrobów gotowych, produkcja w toku	867 609	1 030 323	894 302	1 121 632
Wynik operacyjny, netto	56 566	- 137 030	- 303 729	- 578 268
Skumulowany zysk/strata	56 566	- 80 464	- 384 193	- 962 461
Przepływ środków pieniężnych	480 468	333 324	104 522	- 162 879

(*) Wszelkie przeliczenia kwot z SIT na EUR są jedynie orientacyjne, za ich podstawę przyjęto kurs 1 EUR = 240 SIT.

2. Program restrukturyzacji

- (10) W kwietniu 2004 r. Javor Pivka przedłożyła Ministerstwu Gospodarki plan restrukturyzacji na lata 2004–2008, opracowany w celu przezwyciężenia trudności spółki.
- (11) Spółka oświadczyła, że jej trudności były spowodowane brakiem konkurencyjności w stosunku do tanich produktów przywożonych na tradycyjnie zaopatrywane przez nią rynki zagraniczne (w szczególności Niemcy i Stany Zjednoczone) przez producentów z krajów rozwijających się. Javor Pivka uznała, że chcąc sprostać tej konkurencji i przywrócić rentowność spółki, należy zwiększyć wydajność w drodze modernizacji technologicznej i obniżenia kosztów oraz uplasować się w niszach o większej marży zysku i na nowych rynkach geograficznych.
- (12) W tym celu w programie restrukturyzacji przewidziano następujące działania:
- (13) *Restrukturyzacja technologiczna.* Polegała ona na pełnej modernizacji przestarzałych urządzeń i procesów produkcji. Nie miała na celu zwiększenia zdolności produkcyjnych, lecz wzrost wydajności i zaspokojenie potrzeb klientów poprzez wprowadzenie nowych produktów i dostosowanie produkcji do norm ekologicznych. Dzięki nowym urządzeniom produkcyjnym spółka będzie mogła odejść od wytwarzania półproduktów i przestawić się na wysoko przetworzone towary o większej wartości dodanej (w szczególności dotyczy to programu w zakresie sklejki). Koszty realizacji tej części planu restrukturyzacyjnego zostałyby pokryte w następujący sposób: 50 % z pożyczek bankowych zabezpieczonych gwarancją państwa, pozostałe 50 % ze środków własnych Javor Pivka.
- (14) *Restrukturyzacja zatrudnienia.* Ta część planu zakładała zmniejszenie zatrudnienia o około 100 pracowników (z prawem do odprawy z tytułu zwolnienia) oraz przeszkolenie 700 pozostałych w celu dostosowania ich umiejętności do wymogów wynikających z programu restrukturyzacji.
- (15) *Weryfikacja strategii handlowej.* Kolejnym elementem planu restrukturyzacji jest dostosowanie się do zmian popytu i konkurencji na dawnych rynkach spółki poprzez przeniesienie się do nowych, bardziej dochodowych nisz rynkowych i wejście na nowe rynki (Rosja, w szczególności w przypadku mebli, i Europa Południowo-Wschodnia). Pod względem asortymentu produktów spółka zamierzała skoncentrować się w większym stopniu na wytwarzaniu wykończonej sklejki, specjalnej sklejki na potrzeby branży budowlanej, a w sektorze mebli – specjalistycznych krzesel dla szpitali, domów opieki nad osobami starszymi i innych tego rodzaju instytucji.
- (16) *Reorganizacja struktury spółki.* Przywrócenie dobrej kondycji spółki będzie również wymagało pewnej jej reorganizacji (np. połączenia spółek zależnych i poprawy sytuacji w zakresie nadzoru kosztów poprzez centralizację sprzedaży, zaopatrzenia i finansów spółki). Koszty tych działań zostaną w całości pokryte ze środków własnych Javor Pivka.

- (17) *Restrukturyzacja finansowa.* Niewystarczająca płynność finansowa doprowadziła do nagromadzenia się zobowiązań i wzrostu obciążeń finansowych. Celem restrukturyzacji finansowej jest dostosowanie źródeł finansowania spółki i harmonogramów spłaty zadłużenia, w celu zabezpieczenia jej bieżącej i długoterminowej zdolności do regulowania płatności. Działania te miały polegać przede wszystkim na zmianie harmonogramu spłaty zadłużenia, zmniejszeniu stóp procentowych, wydłużeniu terminów spłaty oraz uzyskaniu zawieszenia spłaty głównej kwoty zadłużenia.

3. Koszty i finansowanie restrukturyzacji

- (18) W poniższej tabeli podano informacje dotyczące finansowania kosztów restrukturyzacji ⁽⁵⁾:

Tabela 2

Koszty i finansowanie restrukturyzacji

Niezbędne środki (w tys. SIT)	Środki własne	Dotacje	Gwarancja	Ogółem
Restrukturyzacja finansowa	400 000	0	0	400 000
Restrukturyzacja rynku	496 000	0	0	496 000
Restrukturyzacja technologiczna	999 000	0	1 100 000	2 099 000
Restrukturyzacja zatrudnienia	219 750	382 250	0	602 000
Restrukturyzacja organizacyjna	4 900	0	0	4 900
Ogółem	2 119 650	382 250	1 100 000	3 601 900

- (19) Główna forma wsparcia z zasobów państwowych polega na udzieleniu *gwarancji państwa* na pożyczki w wysokości 1 100 000 000 SIT przeznaczone na sfinansowanie restrukturyzacji technologicznej w Javor Pivka. Tytułem zabezpieczenia gwarancji na rzecz słoweńskich władz została ustanowiona hipoteka na aktywach Javor Pivka, o wartości odpowiadającej kwocie objętej gwarancją, tj. 1 100 000 000 SIT (około 4 584 000 EUR).
- (20) Ponadto została udzielona pomoc w formie *dotacji* w wysokości 382 250 000 SIT (około 1 592 000 EUR) na pokrycie kosztów restrukturyzacji zatrudnienia. Ta pomoc zostanie przeznaczona na odprawy dla zwolnionych pracowników i pokrycie kosztów szkolenia osób, które pozostaną w spółce.
- (21) Słowenia poinformowała, że Javor Pivka wniesie wkład na restrukturyzację w wysokości 2 119 650 000 SIT (około 8 832 000 EUR), stanowiący 53,7 % jej łącznych kosztów.

4. Sytuacja rynkowa

- (22) Javor Pivka wytwarza niżej wymienione produkty, dla których udział w rynku przedstawia się następująco (dane dotyczą 2003 r., a kody CN są kodami nomenklatury scalonej):
- szalunki do konstrukcji betoniarskich (CN 4418 40): 3,91 %;
 - sklejka (CN 4412): 0,18 %;
 - arkusze na forniry (CN 4408): 0,22 %;
 - meble do siedzenia, z drewnianą ramą (CN 9401 61 + 9401 69 + 9401 90 30): 0,08 %.

⁽⁵⁾ W toku postępowania Słowenia oświadczyła, że koszty restrukturyzacji finansowej „nie wchodziły w zakres programu restrukturyzacji” i zostaną pokryte z pożyczek komercyjnych otrzymanych przez Javor Pivka bez udziału pomocy państwa. Odpowiednia kwota w wysokości 400 000 000 SIT nie została uwzględniona przez Słowenię w kosztach programu restrukturyzacji. Niemniej jednak, Komisja jest zdania, że restrukturyzacja finansowa stanowi integralną i niezbędną część programu restrukturyzacji i w związku z tym jej koszty powinny być uwzględnione w kosztach restrukturyzacji. Środki na jej finansowanie, w zakresie, w jakim pochodzą z pożyczek uzyskanych na warunkach rynkowych i bez udziału państwa, należy uznać za wkład własny Javor Pivka. W tej tabeli, podobnie jak w pozostałej części decyzji, Komisja uwzględniła tę kwotę w kosztach restrukturyzacji i „w środkach własnych przedsiębiorstwa”.

- (23) W 2003 r. łączny udział produktów spółki Javor Pivka w rynku UE-25 wyniósł 0,21 %.

III. DECYZJA O WSZCZĘCIU POSTĘPOWANIA NA MOCY ART. 88 UST. 2 TRAKTATU WE

- (24) Zgodnie z informacją podaną powyżej, słoweńskie władze nie zgłosiły środka pomocy przyznanego na rzecz Javor Pivka. W piśmie z dnia 16 maja 2006 r., powiadającym o wszczęciu postępowania przewidzianego w art. 88 ust. 2 Traktatu WE, Komisja szczegółowo wyjaśniła, dlaczego przedmiotowy środek stanowi nową pomoc, którą należało zgłosić na mocy art. 88 Traktatu WE i która powinna być poddana ocenie na mocy art. 87 Traktatu WE.

- (25) Ponadto Komisja wyraziła wątpliwości co do zgodności środka ze wspólnym rynkiem, a w szczególności ze Wspólnotowymi wytycznymi dotyczącymi pomocy państwa na rzecz wspierania i restrukturyzacji przedsiębiorstw przeżywających trudności z 1999 r. ⁽⁶⁾ (zwanymi dalej „wytycznymi”), na podstawie następujących przesłanek:

- a) Komisja miała wątpliwości, czy Javor Pivka kwalifikuje się do pomocy na restrukturyzację na mocy wytycznych. W szczególności dotyczyły one tego, czy spółka „przeżywała trudności” w rozumieniu wytycznych, ponieważ jej złe wyniki w 2003 r. mogły być raczej odosobnionym zjawiskiem niż elementem tendencji. Komisja nie miała też pewności, czy Javor Pivka należy do większej grupy i czy spółka mogła uzyskać niezbędne środki od swoich właścicieli;
- b) Nie było jasne, w jaki sposób spółka miała przywrócić długotrwałą rentowność, zwłaszcza że nie dostarczono Komisji wystarczających danych do oceny jej przyszłej efektywności w wyniku planu restrukturyzacji;
- c) Nie przedstawiono analizy rynku w celu uzasadnienia niezastosowania środków wyrównawczych;
- d) Komisja miała również wątpliwości, co do tego, czy pomoc ograniczała się do niezbędnego minimum, ponieważ nie miała pewności, czy Javor Pivka wniosła znaczny wkład własny na pokrycie kosztów restrukturyzacji, nie było bowiem jasne, z jakich źródeł miały pochodzić środki własne spółki;
- e) Wreszcie Komisja zażądała informacji o wszystkich innych rodzajach pomocy udzielonej na rzecz Javor Pivka w 2004 r. w celu upewnienia się, że spółka nie otrzymała poprzednio żadnej innej pomocy na ratowanie i restrukturyzację, ponieważ gdyby tak było, warunek „jednorazowej pomocy”, ustanowiony w pkt 48–51 wytycznych, mógł wykluczać możliwość uzyskania przez spółkę takiej pomocy ponownie.

IV. UWAGI STRONY

- (26) W toku formalnego postępowania wyjaśniającego Słowenia przedstawiła następujące uwagi.

1. Nowa pomoc i pomoc udzielona przed przystąpieniem do UE

- (27) Słowenia utrzymywała, że decyzja o udzieleniu pomocy, która była wiążąca dla Słowenii, została podjęta na podstawie pozytywnej opinii międzydepartamentowej komisji ekspertów. Decyzja ta została przyjęta w dniu 6 kwietnia 2004 r., tj. przed przystąpieniem Słowenii do Unii Europejskiej, a pomoc nie miała zastosowania po przystąpieniu, tak więc Słowenia uznała ją za pomoc udzieloną przed przystąpieniem, która nie jest objęta postanowieniami art. 87 i art. 88 ust. 3 Traktatu WE.

2. Kwalifikowalność przedsiębiorstwa do pomocy

2.1. Pojęcie przedsiębiorstwa „przeżywającego trudności”

- (28) Słowenia wykazała, przedstawiając między innymi wskaźniki wyników w tabeli 1 powyżej, że Javor Pivka charakteryzowała się kilkoma cechami spółki przeżywającej trudności, które nie były odosobnionym zjawiskiem w 2003 r., lecz tendencją dającą się zaobserwować w ciągu czterech lat (2000–2003).
- (29) W tym kontekście Słowenia zwróciła uwagę na fakt, że w podanym okresie Javor Pivka nie zdołała zwiększyć swoich dochodów netto ze sprzedaży. W całym tym okresie wynik działalności operacyjnej był ujemny, z wyjątkiem 2000 r., a straty powiększyły się w latach 2001–2003. Straty bieżące w 2003 r. stanowiły niemal połowę kapitału zakładowego spółki. Rentowność sprzedaży, stan udziałów kapitałowych i aktywów miały wartości ujemne i stale pogarszały się w latach 2001–2003. Nastąpiło pogorszenie sytuacji w zakresie niezakłóconych przepływów środków pieniężnych z działalności operacyjnej w ciągu tego okresu, a w 2003 r. miały one wartość ujemną. Te niekorzystne tendencje wystąpiły w takim nasileniu, że w 2003 r. Javor Pivka była poważnie zagrożona upadłością.

2.2. Struktura własności Javor Pivka

- (30) Słowenia wyjaśniła strukturę własności Javor Pivka w nawiązaniu do szczególnego charakteru modelu prywatyzacji, zastosowanego przez Słowenię po upadku systemu komunistycznego. Słowenia przyjęła szczególną koncepcję, zgodnie z którą majątek przedsiębiorstw nie ma określonych właścicieli, ani prywatnych, ani publicznych, lecz jest „majątkiem społecznym”, należącym do ogółu społeczeństwa. W procesie prywatyzacji podejmowano starania mające na celu przekształcenie tej abstrakcyjnej koncepcji w jasną strukturę własności za pomocą świadectw udziałowych, które zostały rozprowadzone wśród obywateli. Te świadectwa można było wymienić na udziały w dawnych przedsiębiorstwach „społecznych”.

⁽⁶⁾ Wspólnotowe wytyczne dotyczące pomocy państwa na rzecz wspierania i restrukturyzacji przedsiębiorstw przeżywających trudności, Dz.U. C 288 z 9.10.1999, str. 2.

- (31) W tym procesie ważną rolę odegrały tak zwane uprawnione spółki inwestycyjne (znane pod skrótem „PID”) i instytucje administrujące („DZU”), które utworzono w celu pomagania prywatnym inwestorom w gromadzeniu posiadanych świadectw. Takie świadectwa były następnie przekształcane przez PID-y w udziały w różnych prywatyzowanych przedsiębiorstwach, natomiast indywidualni inwestorzy otrzymywali w zamian udziały w PID-ach, a nie bezpośrednio w prywatyzowanych przedsiębiorstwach (PID-y działały na podobnych zasadach jak fundusze inwestycyjne).
- (32) Niemniej jednak PID-y nie miały swobodnego dostępu do funduszy (środkami finansowania inwestycji były świadectwa) ani umiejętności i doświadczenia w podejmowaniu aktywnych działań w dziedzinie zarządzania spółkami. W rezultacie były one biernymi właścicielami, którzy uczestniczyli w niewielkim stopniu lub wcale nie brali udziału w zarządzaniu spółkami stanowiącymi ich własność.
- (33) Tacy bierni inwestorzy byli właścicielami dużej części Javor Pivka (około 44 % kapitału zakładowego). Nie dysponowali nowym kapitałem, który mogliby zainwestować w spółkę. W rzeczywistości, gdy powstał program restrukturyzacji, wszyscy instytucjonalni właściciele zostali wezwani do udziału w refinansowaniu, jednak żaden z nich na to wezwanie nie zareagował. Pozostałe 40 % kapitału zakładowego jest rozdzielone między 1 255 drobnych akcjonariuszy, tak więc co najmniej w 80 % własności Javor Pivka nie jest czynnie zarządzana.

3. Przywrócenie rentowności

- (34) W odniesieniu do tej kwestii, Słowenia wyjaśniła, że hipotetyczne scenariusze dotyczące wyników Javor Pivka w ramach planu restrukturyzacji, a w konsekwencji – przywrócenia rentowności były oparte na analizach rynkowych dołączonych do planu restrukturyzacji, prognozach sprzedaży w różnych segmentach działalności spółki i badaniu rynku.
- (35) W celu wykazania wiarygodności prognoz, Słowenia przedstawiła dalsze informacje dodatkowe. W szczególności Słowenia podała źródła danych przyjętych za podstawę hipotetycznych scenariuszy i przedstawiła prognozy sprzedaży na lata 2004–2006 podzielone na poszczególne artykuły w ramach asortymentu produktów spółki.

4. Środki wyrównawcze

- (36) W tym względzie Słowenia stała na stanowisku, że żadne środki wyrównawcze nie są konieczne, ponieważ, z uwagi na niewielki udział Javor Pivka w rynku, nadmierne zakłócenie konkurencji nie występuje. Słowenia twierdziła ponadto, że potrzeba zastosowania środków wyrównawczych musi być poddana ocenie, przy właściwym uwzględnieniu tego, że Javor Pivka ma siedzibę w obszarze kwalifikującym się do pomocy regionalnej na podstawie art. 87 ust. 3 lit. a) Traktatu WE (patrz: pkt 54 wytycznych).

5. Wkład własny

- (37) Słowenia podała informacje dotyczące źródeł pochodzenia wkładu własnego Javor Pivka, jak wyszczególniono w tabeli w motywie (18) niniejszej decyzji. Środki miały pochodzić z następujących źródeł: zajęcie aktywów (finansowych i nieruchomości) – 958 427 170 SIT;

pożyczki bankowe otrzymane na warunkach rynkowych, bez udziału pomocy – 900 000 000 SIT; pozostała część miała być pozyskana z „umorzenia i amortyzacji” środków trwałych (oczekiwano, że w latach 2004–2006 kwota z tego tytułu wyniesie łącznie 1 111 786 000 SIT).

6. Inne rodzaje pomocy

- (38) W odniesieniu do innych rodzajów pomocy Słowenia poinformowała Komisję, że Javor Pivka otrzymała pomoc państwa na sfinansowanie działań mających na celu oszczędność energii. Pomoc została udzielona w ramach programu propagowania odnawialnych źródeł energii, efektywnego wykorzystania energii i skojarzonej produkcji energii elektrycznej i ciepłej. Pomoc została przyznana 1 września 2003 r. i wypłacona 19 lutego 2004 r. Informacja ta została potwierdzona dokumentami.

V. OCENA POMOCY

1. Istnienie pomocy państwa

- (39) Zgodnie z art. 87 Traktatu WE wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi, chyba że można ją uzasadnić na podstawie art. 87 ust. 2 lub ust. 3 Traktatu WE.
- (40) Komisja stwierdza, że pomoc została udzielona przy użyciu zasobów państwowych na rzecz jednej spółki. Kryterium sprzyjania niektórym przedsiębiorstwom również zostało spełnione. W przypadku pomocy udzielonej w formie dotacji korzyść dla beneficjenta jest oczywista. W przypadku gwarancji korzyść może się wydawać mniej jednoznaczna, ponieważ Javor Pivka wniosła zabezpieczenie tej gwarancji w formie hipoteki. Niemniej jednak słoweńskie władze wyraziły zgodę na udzielenie gwarancji zabezpieczonej hipoteką przy wskaźniku wysokości zadłużenia do wartości hipoteki wynoszącym 1:1 (wartość hipoteki jest równa wartości udzielonej gwarancji). Pożyczkodawcy komercyjni nie udzieliliby pożyczki przy wskaźniku mniejszym niż 2,5:1. W tym czasie Javor Pivka nie mogłaby zapewnić wystarczającego zabezpieczenia hipotecznego takiego samego kredytu na warunkach komercyjnych. W istocie w tym czasie wartość hipoteki ustanowionej w celu zabezpieczenia gwarancji odpowiadała pełnej wartości nieobciążonej nieruchomości Javor Pivka. W związku z tym, dzięki gwarancjom udzielonym przez słoweńskie władze, Javor Pivka znalazła się w sprzyjającej sytuacji, ponieważ zyskała możliwość zabezpieczenia większej pożyczki niż mogłaby otrzymać na podstawie zabezpieczenia, które sama mogła zapewnić.
- (41) Między Słowenią a innymi państwami członkowskimi odbywa się handel produktami z drewna, tak więc środek może przyczynić się do poprawy sytuacji beneficjenta pomocy w stosunku do jego konkurentów w Słowenii i w UE. Może zatem spowodować zakłócenie konkurencji i mieć wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

- (42) W związku z tym Komisja uważa, że przedmiotowa gwarancja i dotacja stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE.

2. Istnienie nowej pomocy

- (43) Słoweńskie władze wyraziły najpierw wątpliwości, czy Komisja jest uprawniona do przeprowadzenia oceny pomocy, o której mowa w art. 87 i 88 Traktatu WE, argumentując, że została ona udzielona przed przystąpieniem Słowenii do UE. W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyjaśniła, że w celu stwierdzenia, czy pomoc została udzielona przed przystąpieniem, czy po nim, właściwym kryterium jest prawnie wiążący akt, na podstawie którego właściwe władze krajowe przyznają pomoc państwa⁽⁷⁾. Wobec braku takiej decyzji przed przystąpieniem, środek stanowi nową pomoc, nawet jeżeli narażenie państwa na ryzyko ekonomiczne było znane wcześniej.

- (44) W niniejszej sprawie Komisja stwierdza, że wiążący akt, na podstawie którego właściwe władze krajowe przyznają pomoc państwa, nie wszedł w życie przed przystąpieniem Słowenii do UE. Odpowiednie słoweńskie przepisy stanowią, że pomoc ma być przyznawana decyzją rządu na wniosek właściwego ministerstwa. Wprawdzie do jej przyznania faktycznie niezbędne są uprzednie decyzje międzydepartamentowej komisji ekspertów i właściwego ministerstwa, nie są one jednak wystarczające do przyznania pomocy. Ostateczna decyzja należy do rządu. W niniejszej sprawie rząd wydał decyzję w dniu 27 maja 2004 r., a Słowenia przystąpiła do Unii Europejskiej w dniu 1 maja 2004 r. Wobec tego środek stanowi nową pomoc i należało go zgłosić na mocy art. 88 Traktatu WE i poddać ocenie na mocy art. 87 Traktatu WE.

3. Zgodność pomocy ze wspólnym rynkiem

- (45) Jeżeli przedmiotowa pomoc jest pomocą na restrukturyzację, jest ona zgodna ze wspólnym rynkiem, gdy spełnia kryteria określone w wytycznych.
- (46) W świetle uwag Słowenii i informacji zebranych podczas badania Komisja sformułowała następujące wnioski dotyczące powodów, które skłoniły ją do wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego.

3.1 Kwalifikowalność przedsiębiorstwa do pomocy

- (47) Na podstawie informacji przedstawionych przez Słowenię, Komisja uważa, że wyniki Javor Pivka, podane w pkt II.1 powyżej, świadczą o tym, że spółka faktycznie przeżywała trudności w czasie, gdy przedmiotowa pomoc państwa została udzielona. Komisja stwierdza w szczególności, że Javor Pivka ponosiła coraz większe

straty, osiągała coraz mniejsze obroty i borykała się z pogarszającym się przepływem środków pieniężnych. Komisja stwierdza w szczególności, że problemy te były częścią tendencji w latach 2000–2004, a nie tylko odosobnionym zjawiskiem zaistniałym w 2003 r.

- (48) Komisja bierze również pod uwagę wyjaśnienia Słowenii dotyczące struktury własnościowej Javor Pivka. Wobec pasywności i niskich zasobów kapitałowych instytucjonalnych właścicieli Javor Pivka, a także rozproszenia pozostałych właścicieli, Komisja przyznaje, że spółka nie mogła uzyskać niezbędnych środków od swoich akcjonariuszy. Z tych samych powodów i przy uwzględnieniu faktu, że żaden właściciel nie jest w posiadaniu więcej niż 15 % kapitału zakładowego Javor Pivka, Komisja uważa również, że Javor Pivka nie należy do większej grupy.

- (49) Komisja w związku z tym stwierdza, że Javor Pivka kwalifikowała się do pomocy na restrukturyzację.

3.2 Przywrócenie rentowności

- (50) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja zwróciła uwagę na brak jasnego wytłumaczenia, w jaki sposób plan restrukturyzacji miał umożliwić długotrwałe przywrócenie rentowności spółki Javor Pivka. To zastrzeżenie odnosiło się przede wszystkim do pięcioletniego hipotetycznego scenariusza dotyczącego zmian, które przypuszczalnie nastąpią w spółce w wyniku działań restrukturyzacyjnych. Komisja zwróciła również uwagę, że Słowenia nie dostarczyła informacji wymaganych przez Komisję do oceny planowanych wyników działalności Javor Pivka, które spółka prawdopodobnie osiągnie w wyniku realizacji planu restrukturyzacji.

- (51) W toku postępowania Słowenia przedstawiła uzupełniające informacje wymienione w motywach pkt IV.3 powyżej. Informacje te adekwatnie wyjaśniają przyjęte założenia. Komisja stwierdza, że prognozy Javor Pivka dotyczące wyników sprzedaży, obecnie mogą wydawać się dość optymistyczne, jeśli weźmie się pod uwagę, że w 2005 i 2006 r. sektor zderzył się z ostrą konkurencją z Dalekiego Wschodu, co doprowadziło do nadmiernej podaży i presji na obniżenie cen. Nie wiadomo jednak dokładnie, czy te informacje były znane już na początku 2004 r. Ponadto Komisja sama stwierdziła w 2006 r., że: „produkcja i zużycie sklejki znacznie wzrosło w ciągu ostatnich kilku lat, zaobserwowano także znaczny rozwój rynku wywozowego w przypadku niektórych jej gatunków”⁽⁸⁾. Ponieważ Komisji nie dostarczono żadnych informacji, które mogłyby podważyć założenia przyjęte przez spółkę lub jej własne przypuszczenia, nie ma ona podstaw, by je kwestionować. Komisja uważa zatem, że hipotetyczne scenariusze nie wydają się nieprzekonujące i jej wątpliwości co do tej kwestii zostały rozwiane.

⁽⁷⁾ Patrz: decyzja w sprawie wszczęcia postępowania (wymieniona w przypisie 1), motyw 19 i 20 oraz decyzja Komisji w sprawie nr C 3/2005 FSO, Dz.U. C 100 z 26.4.2005, str. 2, motyw 38 *et seq.*

⁽⁸⁾ http://ec.europa.eu/enterprise/forest_based/tradeflows_en.html

3.3 Środki wyrównawcze

- (52) Zgodnie z pkt 35 i 36 wytycznych należy podjąć kroki na rzecz złagodzenia, w miarę możliwości, niekorzystnych dla konkurentów skutków pomocy państwa. Zgodnie z pkt 36 wytycznych, takie środki wyrównawcze nie są jednak wymagane, jeżeli udział beneficjenta pomocy we właściwym rynku jest niewielki. W takich przypadkach środki wyrównawcze nie są warunkiem koniecznym do uznania pomocy za zgodną ze wspólnym rynkiem.
- (53) Komisja stwierdza, że zgodnie z informacjami dostarczonymi przez słoweńskie władze, Javor Pivka działa na kilku rynkach produktowych (sklejki, szalunków do konstrukcji betoniarskich, arkuszy na forniry i mebli, patrz motyw 22 niniejszej decyzji). W odniesieniu do sklejki, Komisja podkreśla, że w sprawie dotyczącej połączenia spółek „wyniki badania rynku w znacznym stopniu potwierdziły, że różne rodzaje płyt na bazie drewna, takie jak sklejka, płyta twarda, surowe płyty wiórowe, płyty wiórowe powlekane, laminaty dekoracyjne (HPL/CPL) oraz drewnopochodne komponenty paneli dla przemysłu meblowego i budowlanego zaliczają się do odrębnych rynków produktowych”⁽⁹⁾.
- (54) W celu zdefiniowania właściwego rynku Słowenia dostarczyła Komisji badanie rynku, które zawiera informacje o udziałach we właściwych rynkach produktowych w UE-25. Komisja w zasadzie nie ma podstaw, by odstąpić od założenia przyjętego w przypisie 20 wytycznych, że rynkiem właściwym jest EOG. Komisja przypomina, że wcześniej przeprowadziła kilka badań europejskiego sektora produktów drzewnych (wśród nich w szczególności płyt wiórowych z drewna) w związku z połączeniem spółek⁽¹⁰⁾ i doszła do wniosku, że zakres rynku właściwego jest większy niż krajowy i że ma co najmniej regionalny zasięg transgraniczny. Powstał on wskutek znacznej transgranicznej wymiany handlowej. Istnienie podobnej wymiany handlowej w przypadku sklejki potwierdziły dane liczbowe dostarczone przez wewnętrznych ekspertów Komisji (również wywóz produktów Javor Pivka wewnątrz wspólnoty ma dominujący udział w obrotach spółki – 55 %). Ponadto stwierdzono, że transgraniczny rynek regionalny obejmuje obszar w odległości około 1 000 km, przy czym odległość ta waha się w zależności od wartości dodanej produktów, tzn. była ona nawet większa w przypadku sprzedaży produktów powlekanych w porównaniu do produktów niepowlekanych. Sklejka jest produktem wyższej jakości, a wywóz dotyczy w głównej mierze właśnie sklejki, koszty transportu są więc niższe w przypadku sklejki niż płyt wiórowych (a nawet jeszcze niższe w przypadku krzesel i innych mebli ze sklejki). W związku z powyższym Komisja uważa, że właściwym rynkiem dla produktów wytwarzanych przez

Javor Pivka powinna być istotna część terytorium UE-25, jeżeli nie cały EOG lub całe terytorium UE-25.

- (55) Przyjmując, że zgodnie z pkt II.4 powyżej udział Javor Pivka w rynku UE-25 wynosił 0,21 % (w 2003 r.) dla całego asortymentu produktów wytwarzanych przez spółkę i że powinien on w zasadzie wzrosnąć nie więcej niż dwukrotnie, nawet gdyby rynek geograficzny zmniejszył się o połowę, Komisja uważa, że udział w rynku jest w dalszym ciągu znacznie mniejszy niż 1 %, a jeśli wziąć pod uwagę także to, że rynek obejmuje dużą liczbę małych i średnich producentów, udział ten można uznać za niewielki⁽¹¹⁾. W związku z tym oraz ze względu na fakt, że podstawą niniejszej decyzji są wytyczne z 1999 r., zastosowanie środków wyrównawczych w celu zapewnienia zgodności pomocy państwa ze wspólnym rynkiem nie jest konieczne.

3.4 Ograniczenie pomocy do minimum

- (56) Zgodnie z pkt 40 wytycznych pomoc musi być ograniczona do ścisłego minimum, niezbędnego do umożliwienia restrukturyzacji, a beneficjenci pomocy powinni znacząco przyczynić się do planu restrukturyzacji na zasadzie wyłożenia własnych środków „w tym poprzez sprzedaż aktywów, w przypadku gdy okazują się one niezbędne dla przetrwania przedsiębiorstwa lub też poprzez finansowanie zewnętrzne uzyskane na warunkach zewnętrznych”.
- (57) Wkład własny Javor Pivka na restrukturyzację podano w pkt IV.5 powyżej. Na wstępie należy zaznaczyć, że Komisja nie może uznać umorzenia za faktyczny wkład własny spółki⁽¹²⁾, ponieważ nie jest ono źródłem środków dostępnych spółce i zależy również od przyszłych operacji, które są wynikiem udzielonej pomocy państwa⁽¹³⁾. Wszelkie środki pochodzące z tego źródła nie mogą więc być wzięte pod uwagę do celów wylączenia wkładu własnego Javor Pivka.
- (58) Natomiast aktywa zbyte przez Javor Pivka nie mają, jak się zdaje, zasadniczego znaczenia dla przetrwania spółki i dlatego środki uzyskane z tej sprzedaży stanowią ważny wkład własny. To samo dotyczy środków w formie pożyczek od banków uzyskanych na warunkach rynkowych i bez udziału państwa. Łączna kwota środków z tych źródeł wynosi 2 119 650 000 SIT i Komisja uznaje te środki za wkład własny Javor Pivka na restrukturyzację.

⁽¹¹⁾ Przynajmniej w świetle innych przykładów podanych w wytycznych z 1999 r., patrz decyzja Komisji w sprawie C-3/2005 FSO, Dz.U. C 100 z 26.4.2005, str. 2, motyw 38 *et seq.*

⁽¹²⁾ Decyzja Komisji w sprawie N 464/05 AB *Kauno* z dnia 22.2.2006 r., motyw 17.

⁽¹³⁾ Zostało to potwierdzone w odniesieniu do przepływów pieniężnych w decyzji Komisji w sprawie C-19/2000 TGI, Dz.U. L 62 z 5.3.2002, str. 30, motyw 106 i w sprawie C-30/1998 *Wildauer Kurbelwelle*, Dz.U. L 287 z 14.11.2000, str. 51 motyw 52 i w przypadku wytycznych z 2004 r., w sprawie AB *Kauno* (patrz: przypis 12).

⁽⁹⁾ Sprawa nr COMM/M.4165 – *Sonae Industria/Hornitex*, decyzja Komisji z dnia 28 czerwca 2006 r., motyw 11.

⁽¹⁰⁾ Sprawa nr COMM/M.4165 – *Sonae Industria/Hornitex*, decyzja Komisji z dnia 28 czerwca 2006 r.

(59) Wkład własny odpowiada 45,5 % całkowitych kosztów restrukturyzacji i na mocy wytycznych może być uznany za znaczny⁽¹⁴⁾. Wydaje się również, że pomoc jest ograniczona do niezbędnego minimum, ponieważ dostarcza jedynie dodatkowych środków koniecznych do przeprowadzenia restrukturyzacji technologicznej i restrukturyzacji zatrudnienia i nie przynosi spółce żadnych nadmiernych środków pieniężnych.

3.5 Inne rodzaje pomocy

(60) Zgodnie z tą zasadą „jednorazowej pomocy”, ustanowioną w pkt 48–51 wytycznych, Komisja nie może zatwierdzić pomocy na rzecz spółki, która wcześniej otrzymała już pomoc na restrukturyzację. Zdaniem Komisji zasada ta wymaga od niej wzięcia pod uwagę każdej pomocy na restrukturyzację, udzielonej w ciągu dziesięciu lat poprzedzających przyznanie przedmiotowej pomocy, niezależnie od tego, czy pierwsza pomoc państwa została udzielona przed przystąpieniem państwa członkowskiego do UE. Pomoc państwa inna niż pomoc na restrukturyzację nie jest brana pod uwagę.

(61) Słowenia twierdzi, że celem wcześniej udzielonej pomocy było promowanie oszczędności energii ze względów ochrony środowiska. Nie zostały ujawnione żadne aspekty, na podstawie których Komisja mogłaby zakwestionować te informacje. Komisja uznaje zatem, że pomoc nie została udzielona na restrukturyzację i że nie należy jej brać pod uwagę przy ocenie, czy została zachowana zasada „jednorazowej pomocy”.

4. Dodatkowe spostrzeżenia

(62) W toku postępowania okazało się, że wystąpiły opóźnienia we wdrażaniu planu restrukturyzacji i że niektóre części restrukturyzacji technologicznej nie zostały przeprowadzone zgodnie z harmonogramem. Nie wydaje się, by te problemy z realizacją planu restrukturyzacji były znane w czasie przyznawania pomocy i w związku z tym nie stanowią one podstawy do zakwestionowania zdolności Javor Pivka do odzyskania rentowności poprzez wdrożenie planu. Niemniej jednak Komisja przypomina, że zatwierdzenie pomocy jest warunkowe i uzależnione od pełnego wdrożenia planu restrukturyzacji (pkt 43) i monitorowania jego przebiegu (pkt 45).

(63) Komisja oczekuje więc, że Słowenia przedłoży jej, zgodnie z pkt 46 wytycznych, co najmniej dwa sprawozdania monitorujące (jedno dotyczące 2007 r. – do końca stycznia 2008 r. i drugie dotyczące 2008 r. – do końca stycznia 2009 r.), które będą zawierały szczegółowe informacje o wynikach finansowych spółki i podjętych inwestycjach. Komisja zaznacza również, że nawet jeżeli spółka odzyska rentowność bez zrealizowania wszystkich inwestycji, może ona zostać zobowiązana do zwrotu

pewnej części pomocy państwa, jeśli planowane inwestycje nie zostaną w pełni wdrożone⁽¹⁵⁾.

VI. WNIOSEK

(64) W związku z powyższym, Komisja uznaje, że przedmiotowa pomoc jest pomocą na restrukturyzację, zgodną z warunkami obowiązujących wytycznych, tj. wytycznych z 1999 r. dotyczących pomocy na wspomaganie i restrukturyzację. Komisja stwierdza, że chociaż Słowenia wdrożyła pomoc na restrukturyzację na rzecz Javor Pivka z naruszeniem art. 88 ust. 3 Traktatu WE, pomoc państwa jest zgodna ze wspólnym rynkiem,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Pomoc państwa wdrożona przez Słowenię na rzecz Javor Pivka jest zgodna ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu WE i wspólnotowymi wytycznymi dotyczącymi pomocy państwa na rzecz wspomaganie i restrukturyzacji przedsiębiorstw przeżywających trudności, przyjętymi w 1999 r.

Artykuł 2

1. Plan restrukturyzacji jest realizowany w całości. Podjęte zostaną wszelkie konieczne działania w celu zapewnienia, aby plan został zrealizowany.

2. Przebieg realizacji planu restrukturyzacji jest monitorowany na podstawie rocznych sprawozdań przekazywanych Komisji przez Słowenię. Sprawozdanie z działań podjętych w 2007 r. zostanie przedłożone do końca stycznia 2008 r., natomiast sprawozdanie z działań podjętych w 2008 r. zostanie przedłożone do końca stycznia 2009 r. Sprawozdania powinny zawierać szczegółowe informacje o wynikach finansowych spółki i poczynionych inwestycjach.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Słowenii.

Sporządzono w Brukseli, dnia 10 lipca 2007 r.

W imieniu Komisji

Neelie KROES

Członek Komisji

⁽¹⁴⁾ Patrz: decyzja Komisji w sprawie C-39/2000 *Doppstadt*, Dz.U. L 108 z 30.4.2003, str. 8, motyw 74 i w sprawie C-33/1998 *Babcok Wilcox*, Dz.U. L 67 z 9.3.2002, str. 50.

⁽¹⁵⁾ Patrz: decyzja Komisji z dnia 13 września 2006 r. w sprawie N 350/06 MSO, Dz.U. C 280 z 18.11.2006.